

Εργαστήριο
Εφαρμοσμένης
Κοινωνικής Έρευνας και
Κοινωνικής Εργασίας
Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο

Εισαγωγή στην μέθοδο του κοινωνικού σχεδιασμού

Έννοια και είδη κοινωνικού σχεδιασμού

Μάθημα 1

Κλειώ Κούτρα, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, ΕΛΜΕΠΑ
Λίνα Πελεκίδου, Υποψήφια Διδάτωρ, BSW, MPH, ΕΤΕΠ, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, ΕΛΜΕΠΑ

Έννοια του κοινωνικού σχεδιασμού

- Δεν υπάρχει ένα μοναδικός ορισμός
- Για πολλούς δεν έχει επαρκώς προσδιοριστεί γιατί:
  1. Οι ορισμοί διαφοροποιούνται ανάλογα το πεδίο εφαρμογής
  2. Υπάρχει σύγχυση σε τι αποσκοπεί, με διαφορετικές αντιλήψεις αλλά και ρόλους
  3. Αποκτά διαφορετικό περιεχόμενο ανάλογα με τον ρυθμό ανάπτυξης της κάθε χώρας πχ ΗΠΑ, Γ' κόσμο κ.λπ.
  4. Ελάχιστη είναι η περιγραφή των τεχνικών που αξιοποιούν για εκείνους που τον αξιοποιούν.

Κοινά χαρακτηριστικά που προσδιορίζουν την έννοια

---

1. Σημαίνει διαδικασία, με σύνολο ενεργειών με ορθολογική αλληλουχία
2. Υποβοηθά όσους ασκούν πολιτική
3. Απαιτεί προσδιορισμό αντικειμενικών στόχων
4. Αφορά τόσο μεγάλους, όσο και μικρούς οργανισμούς
5. Προσβλέπει στο μέλλον
6. Έχει ρυθμιστικό χαρακτήρα και διοχετεύει δράση για την πραγματοποίηση στόχων
7. Χαρακτηρίζεται από λογική, επιλογές πραγματοποιήσιμες
8. Στοχεύει σε αποτέλεσμα
9. Έχει συνέπειες, με καλές και κακές επιλογές
10. Ασκείται από επαγγελματίες

Είδη κοινωνικού σχεδιασμού

- Ορθολογικός
- Κανονιστικός
- Συνολικός
- Στρατηγικός
- Συμπτωματικός
- Συνηγορίας

Είδη κοινωνικού σχεδιασμού

Ορθολογικός

- Ο πιο διαδεμένος τύπος
- Βασίζεται στην επιστημονική διαδικασία και στοχεύει στην επιλογή της λύσης με το βέλτιστο δυνατό αποτέλεσμα
- Είναι αρκετά αντικειμενικός γιατί απορρέει από δεδομένα και στηρίζεται σε ελαχιστοποίηση κόστους και μεγιστοποίηση αποτελέσματος
- **Επικριτές του υποστηρίζουν την απουσία αξιών**

Είδη κοινωνικού σχεδιασμού

Κανονιστικός

- Αντίποδα του ορθολογικού γιατί εδώ κυριαρχούν οι κοινωνικές και ηθικές αξίες.
- Όλες οι πολιτικές για τις κοινωνικά αποκλεισμένες ομάδες εκφράζεται με αυτόν τον τύπο
- Μπορεί να συνυπάρχει με στοιχεία του ορθολογικού

Είδη κοινωνικού σχεδιασμού

Συνολικός

- Αντιμετωπίζει την παρέμβαση για ένα τομέα από όλες του τις πλευρές λαμβάνοντας υπόψη όλες τις δυνατές λύσεις

Στρατηγικός

- Επιλέγει ορισμένα χαρακτηριστικά του προβλήματος και επιδιώκει την μεγιστοποίηση του αποτελέσματος

Είδη κοινωνικού σχεδιασμού

Συμπτωματικός

- Σε παρεμβάσεις για έγκαιρες και στιγμιαίες λύσεις που προκλήθηκαν ξαφνικά π.χ. πόλεμος, σεισμός

Συνηγορίας

- Απευθύνεται σε συγκεκριμένες πληθυσμιακές ομάδες με λύσεις ευνοϊκές για τα άτομα στα οποία απευθύνεται πχ εκμάθηση γλώσσας

Είδη κοινωνικού σχεδιασμού

- Πολλές παρεμβάσεις μπορεί να εμπίπτουν σε πολλούς τύπους και συχνά κάνουμε μικτή χρήση αυτών.
- Το σημαντικό για να θυμάστε είναι ότι ο σχεδιασμός ως διαδικασία θέτει ένα πλαίσιο για δράση

«Κοινότητα»

- Τρία κοινά στοιχεία:
- Τόπος
- Κοινωνική αλληλόδραση (μοίρασμα δραστηριοτήτων, ενδιαφερόντων)
- Κοινοτικό δεσμό (αίσθημα του ανήκειν, συλλογική ταυτότητα, δράση, αμοιβαιότητα)

Είδη κοινοτήτων (Willmott, 1983)

- Κοινότητα Ενδιαφέροντος
- Χωρική Κοινότητα
- Κοινότητες Αφοσίωσης

Κοινότητα Ενδιαφέροντος

- Κοινή εθνική καταγωγή, θρησκεία, απασχόληση, ελεύθερο χρόνο Π.χ. αλβανική, μουσουλμανική, γεωργός, ροκ.

Χωρική Κοινότητα

- Γεωγραφική κοινότητα ή τοπική κοινωνία όπου έχουν κάτι κοινό, τον τόπο διαμονής.
- Το «τοπικό» διαχωρίζει το αίσθημα του ανήκει που ίσως δεν το μοιράζονται όλα τα μέλη που απλά γνωρίζονται, σε αντίθεση με το «κοινότητα» όπου απαιτεί το αίσθημα του ανήκειν.

Κοινότητες Αφοσίωσης

- Κοινές πεποιθήσεις και ιδέες, που οδηγούν σε συλλογική δράση, αλληλεγγύη, αμοιβαιότητα στοιχεία απαραίτητα για την κοινοτική ταυτότητα, την οποία απολαμβάνουν όλα τα μέλη της.

Τι θα μπορούσε να είναι μια παρέμβαση ?

intervention

Ένα πρόγραμμα, μια πολιτική ή μια δημοφιλή πρακτική που εστιάζει σε αλλαγές.

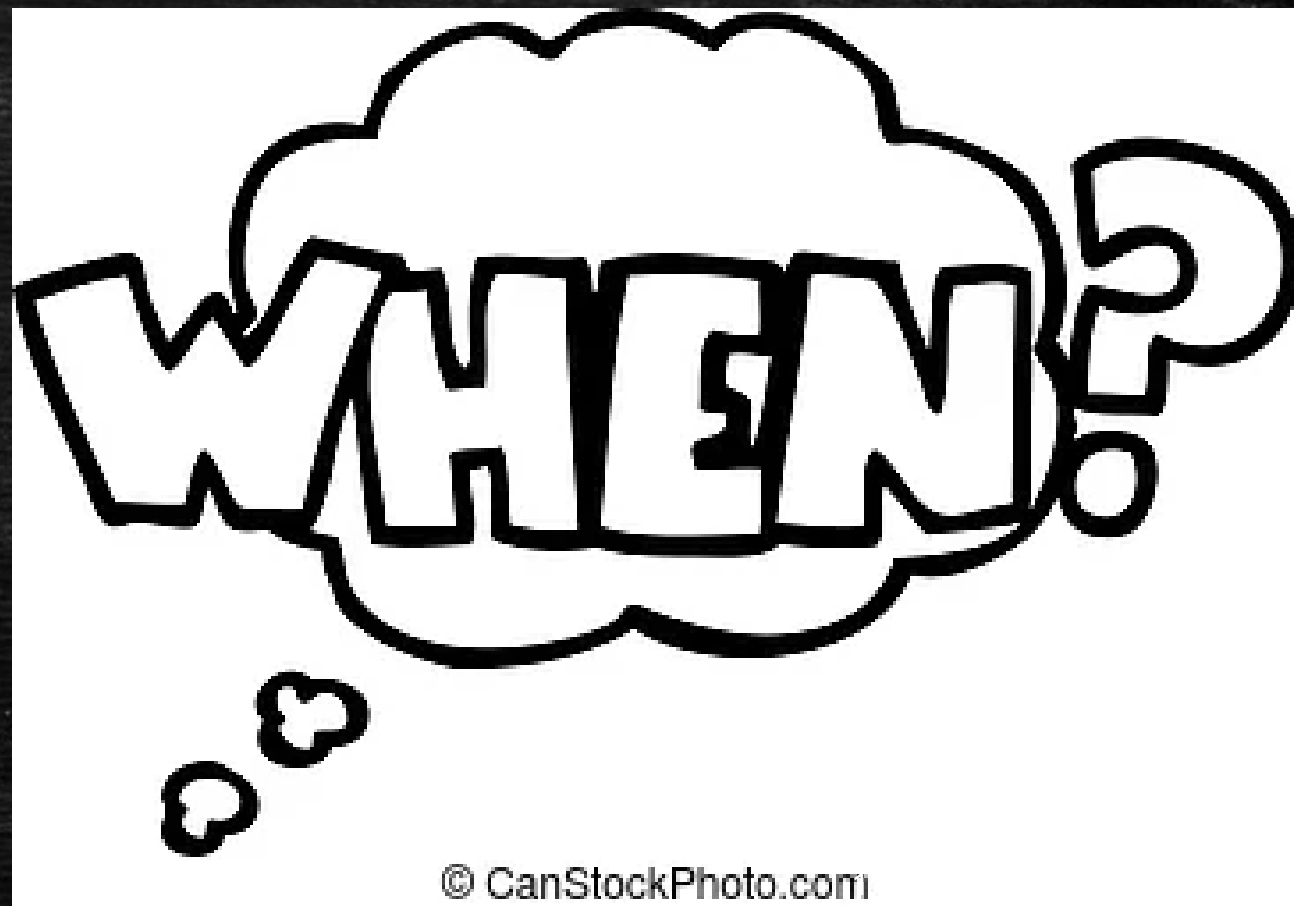
Γιατί να αναπτύξουμε παρεμβάσεις;

- Για να βελτιώσουμε την ευημερία της κοινότητας.
- Για να κατανοήσουμε τα προβλήματα.
- Για να επιτύχουμε αποδοτικές παρεμβάσεις.

Πότε θα έπρεπε να αναπτύξετε μια παρέμβαση;

- Όταν ένα πρόβλημα χρειάζεται λύση.
- Όταν η οργάνωσή σας έχει τους πόρους.
- Όταν είναι κατάλληλη περίοδος για την οργάνωσή σας να λύσει το πρόβλημα.

Σας ευχαριστώ